

2.

ZPRAVODAJ
FESTIVALU POEZIE

37. WOLKRŮV PROSTĚJOV

15. - 18. ČERVNA '94

PO PRVNÍM VEČERU

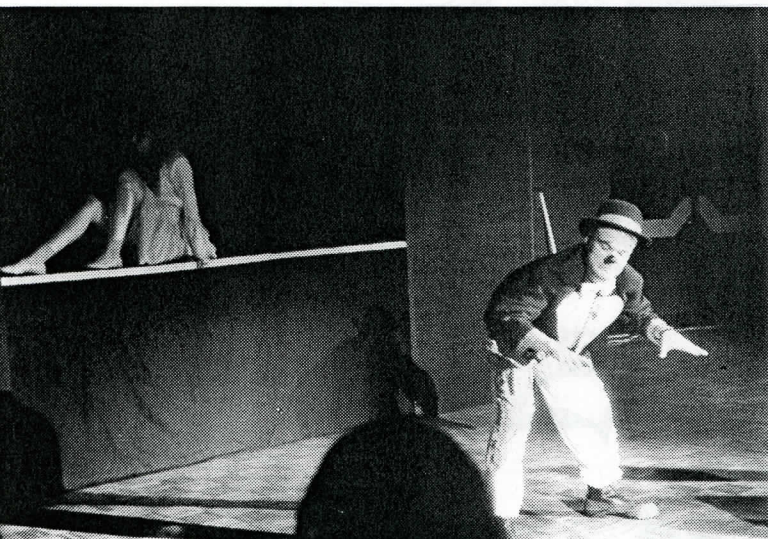
Jana Zikmundová, ředitelka prostějovského Městského divadla, je dlouholetou (a úspěšnou) účastnicí a posléze organizátorkou Wolkrova Prostějova. I letos sleduje soutěžící soubory a recitátory stejně pozorně jako v předchozích letech. Ve čtvrtek brzy ráno jsem se jí zeptala na pocity z prvního večera letošní přehlídky:

Moje pocity jsou příjemné. Zvlášť ve srovnání s některými předchozími ročníky, kdy jsme bývali po prvním večeru mírně rozčarováni - možná i proto, že dramaturgie dřívějších ročníků usilovala o určitou gradaci. Letos to vyšlo přirozenou cestou tak, že jsme během prvního večera zhlédli ukázky tří možných inscenačních přístupů. Od mixu slova, pantomimy a vizuálních obrazů až po kompozici sólového partu přednašečky a hudebního partu. Potvrdilo se, že se vyplácí znát míru a být střidmý v používání výrazových prostředků. Dvě představení středečního večera se mi líbila, jedno se mi líbilo velmi a o jednom si myslím, že se tady objevilo asi omylem.

Dáváte jako dlouholetá recitátorka přednost spíš sólistům nebo divadelním souborům?

Nedá se říct, že bych jedněm dávala přednost před druhými. Dlouhá léta jsem kromě toho, že jsem sama recitovala, dělávala tajemnici porotám kolektivů. Možná jen, že v jednotlivcích je každý víc vidět. Nemůže se nikam schovat - ani za režii, ani za rekvizity... Je tu jen sám za sebe a máte ho jako na dlani.

les

SUMUS Praha, Cirkus Fantazie

Recenze na všechna představení letošního WP měl původně psát redaktor Amatérské scény PhDr. Jiří Brixl. Bohužel - těsně před přehlídkou onemocněl. Alespoň stručného recenzování se tedy ujali:

Michal Huvar, 34 let, publicista "na volné noze",
Praha, (lh)

Tomáš Láhner, patnáctiletý student 2. ročníku prostějovského Reálného gymnázia, (tol)

Petra Studená, studentka třetího ročníku filmové vědy na olomoucké UP, (stu)

PRVNÍ DOJMY

REGINA Břeclav

Promiňte, jakže?

Soubor Regina Břeclav předvedl představení prodchnuté duchem nezastírané radosti ze hry. Promiňte, jakže? Ale ano, právě tak. A navíc, souboru se podařilo udržet právě onu hranici hravosti, která ještě není manýrou, která nenarušuje rytmus představení, která jej spolu-vytváří.

Prostor byl stále dynamicky zaplněn a divákovo ucho nemohlo neocenit vynikající práci aktérů s hlasem. Ta neustrnula na tradičním kolovrátkovém kontrastu zesilování a zeslabování. Soustředila se spíše na melodii. Ve všech replikách byl patrný přesně cílený výraz. Všechny složky představení byly do hry vkomponovány nenásilně. Hudba plynule přecházela do řeči, stejně jako řeč do ní. Kmitavé světelné efekty odpovídaly celkové třeštivé atmosféře. Veškeré rekvizity byly účelně využívány. Celý smysl tkvěl v nesmyslu. Celý nesmysl ve smyslu pro nesmysl. Řád v neřádu byl s lehkostí určen. Určen hrou. Hrou hravou, náladou náladovou, vzplanutím opravdovým...

stu

ZUŠ Písek

Erasmus Rotterdamský: Chvála bláznivosti

Představení Chvála bláznivosti nepatří právě k nejlépe provedeným. Neslo se v tradičním, předvídatelném tónu. Poněkud postrádalo překvapení a napětí. Scéna působila staticky, ačkoliv se aktérka snažila občas zapojit pohyb. Tato snaha však vyšla naprázdno. Snad že byla jen jakousi nutnou úlitbou divadelní formě. Celé představení mělo být patrně soustředěno k textu. K textu, který ovšem tonul v nevýrazném přednesu, založeném na téměř pravidelném střídání "výkřiku" a "šepotu". Pozvolna upadl do monotónnosti a jen trochu méně soustředěný divák lehce ztratil jeho smysl. Snad by bylo celému představení prospělo, kdyby se trochu více řídilo, či lépe, nechalo se řídit onou bláznivostí, kterou mělo chválit.

stu

Většina redaktorů tohoto zpravodaje působí na WP již delší čas. Já jsem zde ovšem poprvé. Moje příspěvky se Vám nebudou zdát zřejmě nijak odborné ani obsáhlé, ale budou psány tak, jak to vidím já. Jako obyčejný divák, který se s podobnými tématy nikdy nesetkal.

První představení letošního WP Cirkus Fantazie, uvedl pražský soubor

SUMUS Praha

Hlavní aktéři Renata Nechutová a Tomáš Vlček se představili v rolích akrobatky na laně, která vidí v rostlinách živé bytosti, a klauna, jež dokáže ve své fantazii proměnit obyčejné koště v kytaru, transparent nebo v pouliční lampu. Celý příběh se postupně dostává do úrovně všedního příběhu dvou lidí.

Osobitě vyjádření obou postav, krátké a jednoduché verše, které se prolínají s prvky pantomimy, dodávají celému představení vtipný nádech.

Na Cirkus Fantazie se přišlo podívat 106 diváků, kteří mu udělili 183 bodů.

ZUŠ Písek, Chvála bláznivosti

Značný divácký úspěch mělo představení Chvála bláznivosti v podání

ZUŠ Písek

Všechny přítomné jistě zaujala přesvědčivost a herecká dovednost s jakou představitelka hlavní role ztvárnila bláznivost, jež ční nad všemi a ovládá je. Toto

v pravdě filozofické téma bylo vyjádřeno vtipným a snadno pochopitelným způsobem, k čemuž nemalou měrou přispěly "zvukové efekty" zpěvačky, častá přirovnání, ale také různé příklady, na kterých byly předváděny jednotlivé situace.

Myšlenka i příběh samotný byly jistě velice zajímavé, čemuž odpovídá i celkový průměr 2,56.

tol

Z bloku reflexí Michala Huvara

Motto:

Zvláštnost estetického hodnocení uměleckých děl tkví podle Kanta v tom, že se estetický soud zakládá nikoli na pojmu, ale jen na zvláštním požitku, který nám poskytuje nazírání formy estetického předmětu. Estetický soud je subjektivní a jeho hodnocení nemůže být dokázáno.

učebnice estetiky

SUMUS Praha:

Cirkus Fantazie

Potvrzení faktu, že poezie ze scénického zpracování nevytryskne zákonitě, obléknu-li si kostým a budu-li se spoléhat na mluvené slovo bez podpory akcí. Diskutabilní spojení Desnose, Frynty a Jengibarova - zde nefungující, nepoučenost, co je scénická metafora (rozhodně ne k symbolu komentář), klaun a tanečnice mdlí ve výrazech, minimum hravosti vzhledem k hravým veršům v předloze, byť náznaky k poetickým momentům ano, ale jen díky scénické muzice...

**

NEVADÍ Žatec:

Lazare, probuď se a vstaň

Bohulibý dramaturgický úkol rozezvučet v nás struny radosti, ne pouze temna, jenže bez invence. Vzorová ukázka, jak ZUŠ ve většině pojmají práci s básníkem (zde Závadou) konvenčně, staticky. Jeden omšelý jevištní znak k tomu. Hodně málo, není-li s ním pracováno důsledně. Na 10. ročníku by Lazar možná byl objeven...

*

SPOLEČENSTVÍ AŠ:

Bestiárium

Na dřevě hravosti vyždímaná jedna poloha Jandlových širošířek poetické krajiny vyplňující tou nejpřesnější mírou vnitřek rámcové kompozice. Nic víc, nic méně. A funguje to, jenže - alespoň pro mne - jen jednou, a obzvláště předcházeli-li představení smutná, šedá podprůměrná, tímto výtečně připravují půdu takovému šťastnému klipu. Uvědomujeme si vždy plně tento faktor při hodnocení, ať už za stolem porotním anebo když házíme kuličku do jednoho ze tří válců? Mimochodem - kde je ten čtvrtý pro "nelíbilo vůbec"?

NEVADÍ ZUŠ Žatec, Lazare, probuď se a vstaň

ZUŠ Písek:

Chvála bláznivosti

Úvodní melodie nezklidnila obecnost. Zřejmě nezašla. Cílená dramaturgie, výborné herecké předpoklady, uměřené znaky - přesto od poloviny filosofická přednáška. Nuda. Ze všeho nejpůsobivější byly "zvukové" odpovědi kytaristky a fakt přenášený i ze scény, a to že ženy "především mají krásu".

**1/2

DIVADÉLKO JESLIČKY - HRADECKÁ PĚTKA ZUŠ Hradec Králové

Jamm v takřka rodném městě

Lze z Rejzkových tu více, tu méně povrchně "malebných" obrázků více vyzískat? Asi těžko. Jemňoučké scénické finesy, odpovídající hudební doprovod, málokdy vídaná citlivá práce se světlem. Hravé, poetické, pohoda, i když ne všechna čísla si dokázala podržet stejně nápaditou úroveň. Méně by bylo více. Uhlídání míry působivosti, toť problém většiny letošních výstupů divadel poezie...

** 1/2

DIVADÉLKO JESLIČKY

Něco z Maryši pro jednu herečku a housle

Zde snad o fous mohu být "objektivnější". Viděno již na Šrámkově Písku. Ani napodruhé se nedostavila katarze. Nosný text, šalivé housle, hra světla a stínů, věneček coby znak, dialog očí obou aktérů, slušný, nikoli stoprocentně přesvědčivý výkon protagonistky... Tak v čem je chyba? Je to divadlo poesie (WP) či netradiční divadlo (ŠP)? Kde to mělo být a kde ne? Nevím, nevím. Nejspíš bych to očekával na přehlídce divadelních monologů a dialogů v Přerově... Jak však znám Jesličky, tak i to si pohlídají.

**

Soukromý metr koeficientu přesvědčivosti:

*

Řemeslo, práce užitečná, někdy i fragment a náběh ke sdělení čehosi ze sebe.

**

Umělec, vyjadřuje sebe v rámci dobových, řemeslných a módních intencí.

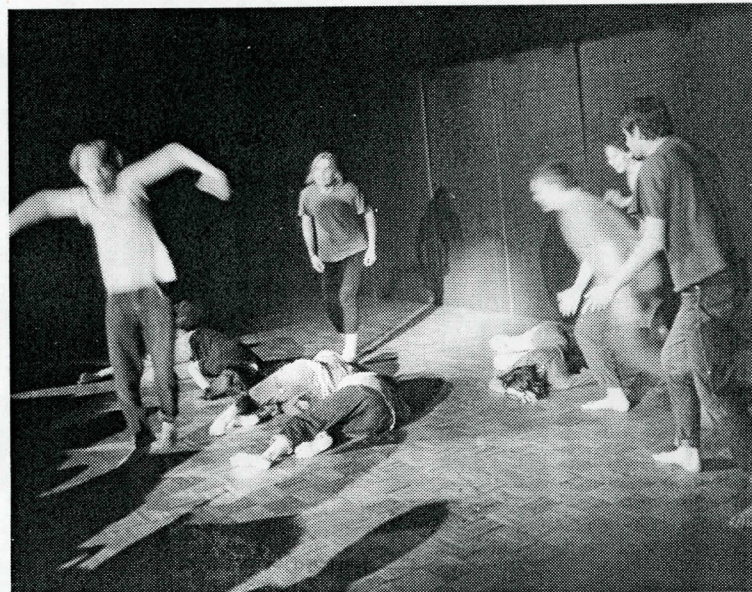
Osobitost, nezaměnitelnost. Univerzální kvality založené na nejlepším, co ve své době vzniklo.

Hodnoty mimořádné, musí je akceptovat každý vnímavý jedinec. Nejde hrát lépe, vyjadřovat se intenzivněji. Meze umělectví jako sebevýrazu.

Fáze básnická, do sebevýrazu vstupuje možná božská jiskra, čistá poezie.

Hlediska do úvahy

1. dramaturgický záměr
2. interpretační úroveň
3. technická kvalita
4. nálada publika

SPOLEČENSTVÍ AŠ, Bestiárium

ŘEKLI V DISKUSI K PŘEDSTAVENÍM:

...kdyby bylo představení Společenství Aš dvakrát delší a představení Reginy Břeclav dvakrát kratší, byla by obě lepší... (Miki Jelínek, který sklídl při besedě aplaus za interpretaci kompletního scénáře k volné scénické montáži z veršů Ch. Morgensterna a E. Jandla)

...bezprostřednost, která se hrnula z jeviště do hlediště způsobila, že jsme se přestali zajímat, jestli jsou herci dobří, jestli umějí mluvit... (M. Jelínek o Bestiáriu)

...když k textu přistupuji s odpovědností a nápadem, můžu si s ním dělat, co chci.. (pro změnu M. Jelínek)

...to, co vzniklo, je zábavné a kouzelné. A má to poezii.
(Alena Zemančíková o Bestiáriu)

...vznikl jakoby výchovně didaktický průřez dílem mnohojazyčného autora. Vzdor disponovanosti souboru z pojetí hodně trčí to, že nás seznamuje s autorem.

(A. Zemančíková o Promiňte, jakže?)

...představení mělo koncepci, cítil jsem, jak se do ní herci v mezích možností vtěšňávají. V určitých momentech však šlo jen o text, vystupovala práce jednotlivých interpretů. (M. Jelínek o Promiňte, jakže?)

...míň by bylo víc. Autoři jako Artmann a Jandl nepíší nonsense z recese, mají tragikomický životní pocit. Věřím, že soubor to věděl. V předvedeném pojetí se energie vyčerpala ve formě, některé věci smrděly apriorní divadelní představou. Věřím, že poezie nabízí mnohem komplikovanější zážitek. Snahu jsem přečetl, nebyla dotažená. (PhDr. Jan Roubal o Promiňte, jakže?)

...mrzí mě, že za tu dobu, co dělám divadlo, mě nenapadlo udělat tak krátké představení (jako Společenství Aš - pozn.red.). Jsem rád, že poznávám, že to lze, že to funguje. (Bedřich Kaněra o Bestiáriu)

...kdosi cítil, že je zde text, s nímž je nutno vystoupit. Text, který přihrál čas, text - výzva k setkání a utkání. Text je tady. Čím interpreti uštknou posluchače? Tím, že text předešlou? Musím mluvit o nedorozumění. Obávám se, že toto setkání se Závadou nevyšlo. Není to prohra. Tresť výpovědi musí být spojená s něčím magickým! (Miroslav Kovářik o Lazare, probuď se a vstaň)

-Ea-

SPOLEČENSTVÍ AŠ, Bestiárium

HODNOCENÍ SOUTĚŽE RECITÁTORŮ - SÓLISTŮ

O krátké zhodnocení jednotlivých kategorií jsme požádali porotce ze soutěže jednotlivců.

Ing. Libor Vacek, předseda poroty I. kategorie

"Většina interpretů, které jsme viděli, je velmi talentovaná. Mladí lidé s očividným zájmem a citem pro slovo, poezii, literaturu a řekl bych i s jistými interpretačními předpoklady."

V čem se to především projevuje?

"Ve všem. Je to vidět na výběru textu - v podstatě nemohu říct, že by někdo přijel s vysloveně špatně vybraným textem, který neodpovídá jeho schopnostem. Jiná věc je, jak se interpretovi podařilo s textem naložit. Je vidět, že jsou to ti nejmladší na WP. Míra jejich zkušeností není tak veliká. Někdy je ve výkonech více elánu a snahy než kvality. To však k první kategorii patří a je to zcela přirozené."

Projevily se u jednotlivých recitátorů podobné nebo stejné chyby, kterých by se mohli přistě vyvarovat?

"To, co by se dalo do jisté míry zobecnit, je nutnost ještě důkladnější práce s textem před interpretací. Některé věci nebyly dostatečně analyzované a promyšlené. Recitátoři nemají zázemí vědomostí a znalostí o textu, autorovi atd."

To je jedna věc. Jejich interpetační zkušenost není zatím velká. Neumějí dobře zacházet s výrazovými prostředky, hlasem, tempem, intonací, rytmem. To jsou věci, které se ještě budou muset naučit, pokud se této zálibě budou chtít věnovat dál a dělat ji co nejlíp."

**Rudolf Kvíz, předseda poroty II. kategorie
a dr. Vítězslava Šrámková, členka poroty**

R.K.: "Šlo o nejsilnější kategorii v počtu přihlášených, ale nejslabší v konečném počtu zúčastněných. Je to pochopitelné, protože tato kategorie se točí kolem 18, 19, 20 let. To jsou lidi, kteří končí gymply, dělají zkoušky na vysoké školy."

V.Š.: "Registrujeme méně recitátorů, kteří mají pravidelnou celoroční přípravu. Řekla bych ale, že ve srovnání s loňským a předloňským rokem se úroveň zvedla a stabilizovala. Recitátoři nám dřív připadali bezprizorní, nevěděli si sami se sebou a s texty rady, těžko hledali někoho, kdo by jim poradil. Nemyslím si, že by se dramaturgie zásadně proměnila, ale škála výběru textů je široká a rok od roku se rozšiřuje."

R.K.: "Řekl bych, že výběr směřuje k autorům, kteří se dělají málo nebo vůbec. Buď děti víc hledají a víc čtou, nebo mají větší možnosti výběru."

V.Š.: "Dřív bylo v republice víc kolektivů, studií, v nichž se recitátoři mohli shromažďovat. Těm, co letos nepostoupili do finále, můžeme poradit, aby s texty dále pracovali, nevycházeli ve výstavbě jen z prvního dojmu. Pokud možno by se měli scházet a kontaktovat s lidmi, kteří jim k přednesu mohou něco přínosného říct."

Ivan Němec, předseda poroty III. kategorie

"Ve třetí kategorii bylo sedm recitátorů. Proč jich bylo tak málo, dá se těžko odhadnout. Tato kategorie byla vždycky méně obsazena, ale těšili jsme se na ni. Vraceli se totiž do ní lidé, kteří recitují už řadu let a mají k přednesu hluboký vztah. Tradičně od nich očekáváme nejvyšší výkony. I když interpretace všech recitátorů nebyla bez výkyvů a vyvolávala v některých případech polemiky, rozhodli jsme se, že by nebylo správné, abychom ze sedmi recitátorů vyřadili několik, kteří by nepostoupili do finále. Proto jsme je požádali, aby ve druhém kole vystoupili všichni. Neděláme to proto, že bychom byli tak laskaví a nenároční, ale proto, že žádný z těchto sedmi výkonů neklesl pod dobrou uměleckou úroveň. Teprve až po srovnání obou textů se ukáže, který z výkonů byl nejzajímavější."

Čím je podle Vás pokles počtu recitátorů zapříčiněn?

"Na to se těžko odpovídá. Jejich nevelký počet mohou zavinit i tzv. "technické problémy", které vidím např. v tom, že se rozpadla síť dřívějších okresních a krajských kol. Naopak si nemyslím, že by to bylo způsobeno menším zájmem o poezii. Člověk, který se poezií zabývá celý život, se k ní neustále vrací. Potřebuje ji, protože je i formou jeho osobní výpovědi. Ti, kteří sem přicházejí, tu jsou z určité vnitřní potřeby a ne z pouhé touhy po vnější exhibici. Aspoň já tomu věřím, protože jinak bych neměl důvod recitovanou poezii poslouchat."

Dal by se v této kategorii vystopovat nějaký jednotící prvek?

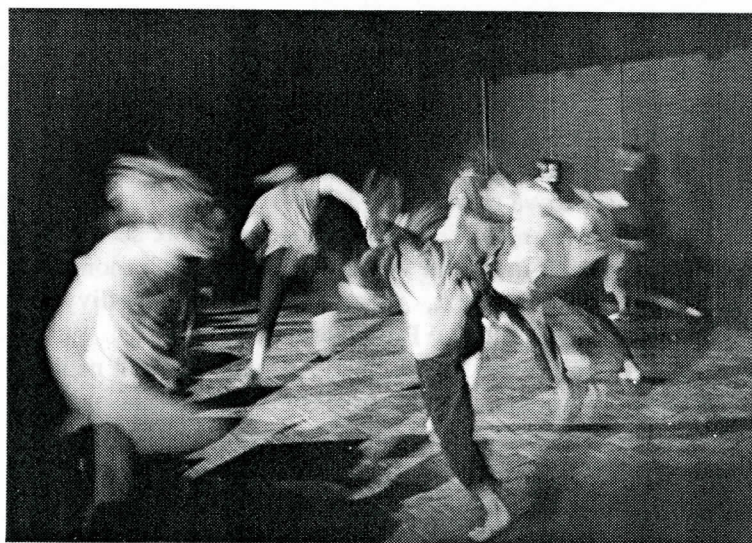
"Nevím, co myslíte slovy "jednotící prvek", ale příjemné je zjištění, že všechny texty, které jsme slyšeli, měly skutečnou uměleckou úroveň. Neobjevily se texty nekvalitní. A jejich výběr byl pestrý. Znovu se ukázalo, že i tzv. klasičtí autoři mohou být nesmírně aktuální. Potěšil mě i návrat například k ruským předlohám. Snad by se recitátoři měli ještě více rozhlížet po současné mladé české poezii. Zdá se, že ji zatím neobjevili."

-jas-

ČEKÁNÍ NA PETRLÍKOVOU

Osobní ohlédnutí za prvním dnem soutěže sólistů

Je ráno 16. června 1994, konec století. Jako bychom na něco nebo na někoho čekali. Intimní atmosféra našeho snad symbolicky vybraného prostoru za oponou nás k sobě klade blíže, než bývá obvyklé. Pádívý kapitalismus pádí kdesi vně divadelních zdí, černým sukem potažených: postmodernismus je mrtev. A nikdo ani slzu neuroní. Kdosi se plaše zasměje. Posloucháme. Tleskáme. Je poledne. Stále je cosi, nebo kdosi ve vzduchu. Přichází Kateřina Petrlíková, recitátorka 1. kategorie. Náhle je však vystřídána Alicí Liddelovou, desetiletou anglickou školačkou, která vystupuje z té velké knihy, co ji Petrlíková přinesla na jeviště. Liddelová mě fascinuje tak, jak se jí to podařilo

SPOLEČENSTVÍ Aš, Bestiárium

už jednou, v roce 1862, s jistým Charlesem L. Dodgsonem, budoucím Lewisem Carrolllem. Nepatrný kousek *Alenky* (nonsensová básnička o Tlachapoudovi) se zahušťuje ve vzduchu, ve kterém až do této chvíle visel, bere na sebe několik podob, krouží, jiskří, rozplývá se. Je poledne a pět minut. 129 let po vzniku toho textu. Pomineme-li Shakespeara, je to nejstarší text z těch, které jsme dnes slyšeli. A je-li Alenka všeobecně pokládána za jesličky všeho moderního ve světové literatuře, pak jsme dnes byli svědky jejího nanebevzetí. Viděli jsme nanebevstoupení Alice Liddelové za doprovodu hymny o všespasitelné moci slova a fantazie. Poezie, chcete-li.

Ale abych neupadl do podezření s Petrlíkovou: vůbec to nebyl špatný den, tenhle 16. červen 1994: Vítězslav Brežka s textem *Mládenec kupuje nový šat* od Pavla Otty zazářil ve 3. kategorii skvěle vystavěnou etudou "o skutečně nejbližších věcech člověka". Ve 2. kategorii zas Ondřej Laně s Vodňanského hříčkou *Šplouchání* přesvědčil nejen o svém komediálním nadání, ale i o všeobecném ovzduší, Alenkou rozptýlené: o lnutí k nonsensu jako nepostradatelné poetické figuře obyvatele této televizní doby. Z klasizujících přednesů mě nejvíce upoutal ten od Kamily Drtilové (2. kategorie, montáž dvou Ortenových textů o *Dívce*), snad pro obdivuhodně *koncentrované* splynutí duší nejen obou autorů tohoto výkonu, ale i oněch dvou textů. Jistě se ostatní recitátoři ani čtenáři nebudou na mě zlobit, když se ve výčtu přednesů, jež mě zaujaly, zastavím tady. Totiž na konci století, 16. června 1994. Malá Alenka Petrlíková dospívá. Do čeho to je? Snad fin de siècle? Nová dekadence a brzo snad nová energie, nové slzy a nový smích, který nešustí papírem? Nová literatura a s ní nová, zajisté *jiná*, zajisté že vyšší, odvaha? Odvaha k čemu, ptáte se? Ale vždyť to je přece ve vzduchu... Pro mě to byl dnes génus Alenky Liddelové.

Anebo si Petrlíková vezme nějakého obchodníka s bavlnou a bude z ní zakřiknutá anglická panička? Počkám si na tu Petrlíkovou...

V Prostějově, 16. června 1994, v 16.45 před koncem století

Pavel Chalupa

NENÍ ROZCVIČKA JAKO ROZCVIČKA

8.25 hodin. V přednáškovém sále Národního domu sedí asi šest až pět (jak říká Cimrman) recitátorů uzavřených do sebe a navenek i uvnitř mírně ztuhlých. Představuji se Regině Szymikové, která povede dnešní rozcvičku recitátorů a ptám se, zda se budu moci také zúčastnit. Můžu.

Jsou rozcvičky táborové, vojenské... a potom také dobrovolné, sloužící svému účelu, upřímně myšlené a stejně tak přijímané. Nikdo se neulívá, nikdo se nevytahuje, nikdo se nestydí. Každý je sám sebou.

8.32 hodin. Sál se náhle zaplňuje asi třiceti mladými lidmi. Krátké přivítání a jdeme na to. Zvolna začínáme rozcvičovat hlasivky a mimické svaly. Pohodově to doprovázejí pohyby těla, po noci a před vystoupením stejně "zatuhlého" jako mysl přítomných. Včetně mé.

Důležité jsou nejen okolnosti, vedoucí ke cvičení, ale i osoba cvičitelky. Regina Szymiková působí pohodově, ví, co chce. Cítí, v jakém, stádiu "probuzenosti" a v jakém stavu těla a mysli se právě nalézáme.

8.45 hodin. Mé zakouřené hlasivky se zejména při hlasových vibracích o nižších kmitočtech poněkud vzpírají. Při "drbání vrby" se pak cítím naprosto méněcenným. Těm ostatním kolem mne to naštěstí jde podstatně lépe.

Uvolnění lze dosáhnout tak, že se na tento cíl budeme koncentrovat. To je zjednodušeně řečeno obecná forma relaxace. Navenek pasivní, intenzivně zaměřená dovnitř člověka. Jinou formou uvolnění a současně celkového probuzení je právě rozcvička s Reginou Szymikovou.

8.55 hodin. S blížícím se závěrem mám, přestože nikdo nepřibyl, pocit větší zaplněnosti prostoru než na počátku. Sevřené lidské "bubliny" kolem každého z nás se jakoby rozplynuly a proluly navzájem. Hrdým a pozitivně cíleným "jsme skvělí a všechno zvládneme" rozcvička končí. Rozcházíme se - většina soutěžit, jiní držet palce. Nebyl to špatný začátek dne.

mm

POVÍDALI JSME SI ...

Paní Regina Szymiková připravuje pro účastníky WP seminář o mimoslovní hlasové výchově a vede rozcvičky recitátorů. Zda a jak se osvědčují, jsme se jí zeptali právě po skončení dnešní ranní rozcvičky:

"Myslím si, že se rozcvičky osvědčují. Vyžádali si je

letos i na pražském soustředění recitátorů právě pro WP. Účastníci měli možnost ověřit si, v jaké fázi je jejich práce s texty."

Máte víc variant rozcviček? Tahle, která před několika okamžiky skončila, mi připadala málo aktivní, spíše zklidňující.

"Ano, variant je víc. Dnešní byla zaměřená spíše na prozvucení v legátovém rytmu, aby se recitátoři zklidnili a nenamohli se, nepřekřikli, protože nevím, jak je kdo disponován. Naopak například ve včerejším dvouhodinovém semináři jsme zkoušeli věci jiné, jak v kontaktu, tak v dynamice. A také víc náročnějších dechových cvičení, která jsme teď, chvíli před soutěží, nemohli dělat. Bylo třeba, aby se recitátoři ozvučili a naladili, aby si posadili hlas dopředu, zklidnili se a mírně rozehtáli."

Stává se Vám, že se někdo na rozcvičce "ulívá"?

"Ne, to se nestává. Když už tady někdo je a přijde dobrovolně, tak nemá důvod ulívat se."

Co je hlavní výhodou Vašich seminářů?

"Výhodou je, že na semináři můžu pracovat s recitátory individuálně. Mám možnost jim poradit, když slyším, jak dělají texty a říci jim, jaké mají problémy hlasové i dikční. Smysl má zejména, když se taková setkání opakuje. Pak je možné sledovat, jak se konkrétní člověk vyvíjí, zda to na něj nějak zapůsobilo, jestli na sobě pracuje a ví jak. Od lektora je potřebná hlasová analýza, protože člověk sám na sobě nemá takovou možnost vše korigovat. Někteří recitátoři by navíc potřebovali spolupráci s foniatrem, protože mají již od dětství problémy s výslovností."

K čemu je lidem poezie?

"Fascinuje mě, že v dnešním, dost pragmatickém, účelovém a násilnickém světě, existují mladí (což je nejpozitivnější) a také starší lidé, kteří poezii milují a schází se kvůli ní. Stále jim něco dává a oni mají potřebu sdělovat to dál. Získávají pro poezii nenásilnou cestou další lidi. Jen tím, že ji sami mají rádi a cítí potřebu, aby to mezi lidmi fungovalo a pulsovalo. Je to nádherné a vždy mě to přivádí k úžasu. Pořád kolem nás existují pozitivní hodnoty a nádherné věci, postavené právě proti všemu negativnímu, co je kolem nás čím dál víc a čím dál těsněji. Věřím, že literatura, a poezie jako její součást zvlášť, bude mít smysl. Člověk musí mít možnost někam utéct. "Duševní potrava" je prostě nutná a emoce ani nádherný obrazný jazyk nesmějí nikam zmizet. V Prostějově jde navíc o to, že se člověk ocitne mezi lidmi naladěnými na stejnou strunu, kteří prožívají období dané svým věkem. Ten mimo jiné určuje, k čemu právě inklinují, jak se vyvíjejí, jakými stádii procházejí. Poezie, kterou právě čteme a která nás zajímá, je rezonancí pocitů v dané chvíli prožívaných. Konkrétní odpověď na otázku, k čemu poezie je, zřejmě neexistuje. Podstatné je, že funguje a neztrácí se v žádném čase.

Děkuji za rozhovor.

mm

Daniely Fischerové,

která umí dokonale číst z výrazu tváře, gestikulace a dalších projevů neverbální komunikace, jsem se zeptala, zda těchto schopností využívá v osobním kontaktu s lidmi, zda dokonale zvládá své projevy nebo dává průchod emocím.

"Člověk se nikdy zcela neuhlídá od hlavy až k patě. V poslední době se to sem ze západu valí - všichni chtějí být úspěšní, podnikatelé si dělají různé kurzy, v nichž se učí manipulovat s druhými pomocí neverbální komunikace. Učí se to jako tanec, jako čtverylku. Gesta a protigesta, tahy a protitahy - jak druhého zmanipulovat, dostat na kolena, podvést. Je to v podstatě hrozná a nebezpečná věc. Ten, kdo se to naučí, má vždycky výhodu. Tělo však, díkybohu, vysílá reakci tak strašně mnoho, že ho nikdy nelze ovládnout celé. Člověk se naučí lhát tváří a prozradí ho ruce, naučí se lhát rukama a prozradí ho nohy, naučí se lhát nohama a prozradí ho zornice. Pro bystrého pozorovatele existuje vždy způsob, jak lež odhalit. Pokud se ptáte na mě, skutečně neumím a nepoužívám žádné triky na zmáknutí druhých v tomto smyslu. Snažím se vyvarovat evidentních chyb. Víím o určitých projevech, kterými si u druhých můžu škodit. Těch se snažím vyvarovat. Kdysi mi kolegové na psychoterapeutickém výcviku vyčínili, že se nedívám lidem přímo do očí, ale kousek nad. Uvědomila jsem si, že se mohou cítit nějak přehlížení, že se na ně dívám shora, že se zkrátka dívám o čtyři centimetry výš. Tu informaci jsem vděčně přijala."

Na své okolí působíte zklidňujícím, vyrovnaným dojmem, šíříte kolem sebe mír a pohodu. Dostala jste tuto výbavu do vínku, nebo jste se k ní dopracovala?

"Z velké části je to naučené, vychované. Nebylo mi to dáno do vínku. Nebyla jsem takové to urované pohodové dítě, ani mladá dívka. Je to věc dospělosti. Mnohé věci jsem se musela naučit. Jako dítě jsem byla neskonalé protivnější a labilnější."

Jak reagujete, když narazíte na hysterii?

"Špatně snáším hysterické reakce, v takových případech se klidím."

Jaké jsou vaše první festivalové dojmy, chcete je srovnat s loňskými?

"Nemám pocit, že by moje dojmy byly výrazně jiné než loni, úroveň je velmi srovnatelná. Jsem tady doopravdy ráda. Taky proto, že nejsem v porotě a nemusím nic hodnotit. Sedím si, a myslím si - bavte mě, vykládejte mi něco a já to vděčně přijmu."

Na WP vedete psychosomatický seminář, který se po loňské premiéře těší značné pozornosti. Vyvíjíte podobné aktivity ještě jinde?

"Podobné semináře vedu ještě na Jiráskově Hronově. V minulosti jsem externě přednášela na DAMU, která si v současné době nemůže externí pracovníky dovolit. Podobnou spolupráci chystám s brněnskou JAMU."

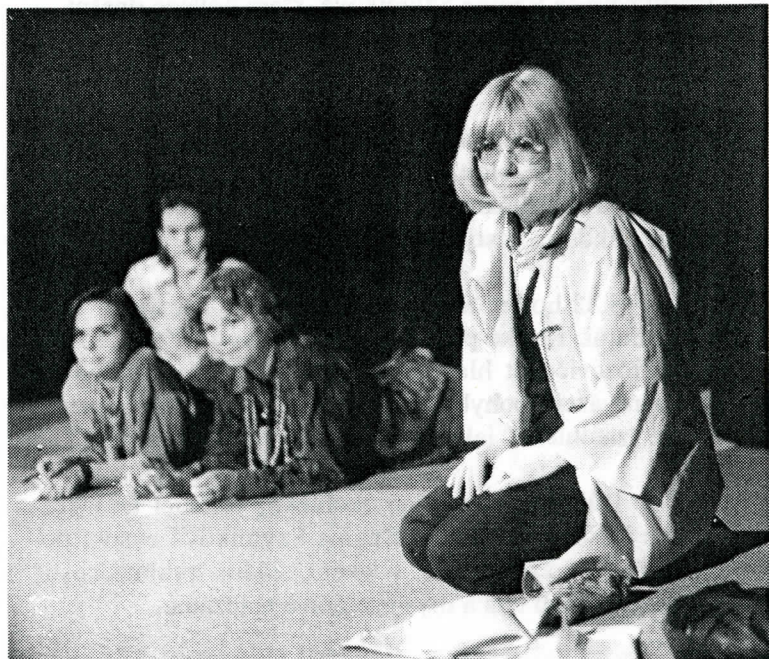
Jaké jsou Vaše inspirační zdroje?

"Kdysi na FAMU mě jeden učitel naučil jednu užitečnou věc - ať jdu kam jdu, tak si s sebou nosím

notýsek. Začala jsem s tím někdy v osmnácti letech. Zapisuji si slova, repliky, dojmy... Ty věci by jinak byly dávno pryč. Slouží mi jako podněty, inspirace. Probírám se v nich a čerpám náměty jak pro přednášky, tak pro literární činnost."

Děkuji za rozhovor.

Eva Zelená

Daniela FISCHEROVÁ

POZNÁMKA NA OKRAJ

Psychosomatický seminář Daniely Fischerové spočívá svým smyslem v individuální práci s jednotlivci. Proto byl počet jeho účastníků omezen. Při více než dvaceti seminaristech se seminář dostává do obecné polohy přednášky a nemůže pro ně být tak velkým přínosem.

VÁŽENÍ RECITÁTOŘI,

situace v oboru uměleckého přednesu i přes určité zlepšení stále ještě není neoptimálnější co do Vaší informovanosti o termínech, podmínkách a nabídky pomoci při přípravě textů v průběhu roku. Mnozí z Vás nevíte, na koho se obrátit a rozhodnete-li se k účasti na přehlídce, dostáváte se do časové tísně. Z těchto důvodů Vám nabízíme alespoň jedno řešení, které ARTAMA, pracoviště s celorepublikovou působností, může poskytnout. Připravíme pro Vás tři semináře jako základ pro Vaši celoroční práci:

1. **Dramaturgický** - orientace v literatuře a příprava předlohy k interpretaci (jak škrtat v textu, jak udělat montáž apod.) - 2. polovina října 1994
2. **Praktická příprava interpretace**, práce v malých skupinách - únor 1995

3. Praktická příprava na Wolkrův Prostějov - květen 1995

Můžeme Vám nabídnout lektory s vysokou odborností, ubytování ve spacích pytlích v ARTAMĚ a zajištění vstupenek do divadla. Náklady na cestovné a stravování však nikoliv. Zvažte, zda můžete svému zájmu obětovat určitý finanční obnos a tři víkendy.

Letošní seminář před Wolkrovým Prostějovem byl nejen příjemným setkáním, ale i přínosem v přípravě vystoupení. Domníváme se však, že jeden seminář a navíc těsně před národní přehlídkou je málo a pozdě. Kromě odborné pomoci se Vám dostane na seminářích i včasných informací o místech a pracovnících připravujících regionální kola Wolkrova Prostějova.

Aby se semináře mohly uskutečnit, musí být přihlášeno alespoň 15 zájemců.

Na spolupráci s Vámi se těší

*Jana Skládková
Regina Březová
Ivana Kapráňková
Marka Kachová*

REGINA Břeclav, ...Promiňte, jakže?

INFORMUJEME

Na základě požádání informujeme, že ve dnech 27.6. - 8.8. dojde k přečíslování telefonních stanic ARTAMA Praha. Nová čísla budou:

02/6121 5684-7 (spojovatelka)
02/6121 5682 (divadelní oddělení)
02/6121 5683 (dětské centrum)
02/6121 5688 (fax)

CHVÁLA BLÁZNIVOSTI

Jedním z prvních představení úvodního dne WP byla Chvála bláznivosti Erasma Rotterdamského, zpracovaná členkami ZUŠ v Písku..

Máte již s WP nějaké zkušenosti, nebo jste tu letos poprvé?

V Prostějově jsme byli již víckrát, naposledy před šesti-sedmi lety.

Vnímáte nějaké výrazné změny oproti předchozím ročníkům?

Jsme tu teprve chvíli. Hned po příjezdu jsme měli zkoušku a než jsem se stačili trochu rozkoukat, začalo představení. Na dojmy a srovnávání je ještě brzo. Ale přece jen - máme pocit, že je tu všechno nějak upřímnější.

Proč jste si vybrali právě Chválu bláznivosti?

Odpovídá vedoucí souboru: Moc se mi líbil text. Zdál se mi velmi chytrý. Je v něm hodně moudra a spousta věcí, které jsou dodnes aktuální. Veronika (představitelka hlavní role - pozn. red.) je absolventkou dramatického oboru a toto představení dělala vlastně jako absolventskou práci. Hráli jsem si s tím tak sedm měsíců. Veronika pro sebe v textu našla polohy, ve kterých mohla uplatnit svou ženskost a sdělit věci, které sdělit chtěla.

Upravovali jste představení zvlášť pro tuto příležitost?

Původně jsme v něm měli mužského partnera, který hrál na kytaru. Zastoupila ho Ivana, která sice na pořadu nepracovala, ale znala jej. Kytarista ovšem nezpíval a Ivana se jen na muziku moc necítila. Vyřešili jsme to spojením hudby a improvizovaného zpěvu.

Jaké pocity jste měli z reakcí prostějovského publika?

Příjemně nás překvapily. Když cítím, že na mě diváci reagují (odpovídá Veronika), tak mi to moc pomáhá a povzbuzuje mě to. Publikum a jeho reakce potřebuji, abych mohla ještě víc nasadit.

Co chystáte do budoucna?

S Veronikou pracujeme na zajímavém monologu, odkrývajícím soukromí Emmy Destinové. Ivana bude absolvovat s texty A. Gingsberga, Ch. Bukowského a pod. Dělali jsme také Ferlinghettiho - zkrátka současně máme vždy více představení. To dnešní je jen takovým střípkem.

Přeji vám, aby bylo co nejúspěšnější a děkuji za rozhovor.

S vedoucí souboru Marií Husineckou a členkami Veronikou Hanákovou a Ivanou Jirešovou si povídal

mm

JAK SE VÁM LÍBÍ?

Některé účastníky festivalu a hosty zahajovacího večera jsme požádali o názor na plakát letošního Wolkrova Prostějova.

Nina Vančatová - Martínková,

členka poroty pro I. kategorii:

Líbí se mi moc. Na první kouknutí. Jenom jsem líná si v něm číst.

Miloš Maršálek, herec HaDivadla:

Tak poetický plakát na WP jsem ještě neviděl - a to už něco pamatuji.

Jana Maršálková, jeho žena:

Tak, jak z mého pohledu mládne WP, mládne i plakát.

Bob Pacholík, fotograf:

Je hodně moc barvotiskový. Pro ty poetické motivy jsou ty barvy moc jedovaté. Přitom si nemyslím, že poezie by musela být jen tichounká a někde v koutku, ale ty barvy jsou moc silné.

Bedřich Kaněra, Regina Břeclav:

Když jsem plakát poprvé viděl bez brýlí, myslel jsem si, že už nebyly peníze a že je ručně namalovaný. Pak jsem se podíval s brýlemi a říkám, že změna je život.

-Ea-

WP JEN PRO NADŠENCE?

"Věrní" Wolkrova Prostějova, kteří si nenechají ujít žádný jeho ročník, jistě vědí, že dnes začíná již po sedmatřicáté a určitě podrobně znají i celý jeho letošní program. Nás však zajímalo, co si o této přehlídce recitátorů a divadel poezie myslí ostatní občané, a proto jsme se některých zeptali:

Domníváte se, že je Wolkrův Prostějov určen jen úzkému okruhu diváků a nadšenců, nebo se také půjdete na některé představení podívat? Navštívili jste ho již někdy?

Anna Hejdušková, ?, knihkupkyně: "Sama jsem na něm nebyla ještě ani jednou, jen kdysi dávno se školou. Kvůli časovému zaneprázdnění se na něj nedostanu asi ani letos."

RNDr. Ludmila Jansová, ?, pedagogická pracovnice: "Já jej považuji za jistý image města. Půjdu se určitě podívat, ale ještě nevím na co. Z minulých ročníků mi nejvíc utkvěl kvůli atmosféře WP z roku 1968."

Jaromír Kolomazník, ?: "Jako divák jsem se jej zúčastnil několikrát, ale myslím si, že je to akce pouze pro úzký okruh lidí."

Jana J., 35 let, podnikatelka: "Spousta lidí si o WP myslí, že "se tam jen recitují básničky", a pokud jsou "odkojeni" televizními Nedělními chvilkami poezie, ani se jim nedívám, že je nepřitahuje."

V době studií na střední škole jsem "absolvovala" čtyři ročníky WP jako hosteska, takže jsem nahlédla i do jeho zákulisí a objevila poetično i mimo divadelní sál. Dnes už jako pouhý divák na ta léta trochu nostalgicky vzpomínám a z programu si vybírám jen některá představení. Podle mě je určen spíše "stejně střelené" skupině lidí... I když - trocha poezie nikoho nezabije a v malých dávkách je jí občas třeba."

Václav Hruška, 47 let, ředitel Muzea Prostějovska: "Mé zážitky z WP jsou otřesné. Domnívám se, že tato přehlídka se stala přežitkem, který opravdu slouží zastydělým nadšencům a dávno už ztratila svůj smysl. S prostějovským kulturním děním, podle mého názoru, nemá žádné styčné body a veřejnost o ni jeví jen pramalý zájem. Wolkrův Prostějov je příliš spjat s bývalým pojetím kulturní politiky. Kdyby se tato přehlídka odehrávala třeba v Pardubicích, byla by zhruba stejně spojena s Wolkrem, jako když se koná v Prostějově."

-sm-, -les-

Ve středu 15. června vyšla v Prostějovském týdnu tato anketa k WP. Autor posledního názoru požádal o otištění následujících řádků:

Prosím o uvedení na pravou míru

Minulý týden se na mne obrátila redaktorka Prostějovského týdne s anketní otázkou, zda si myslím, že Wolkrův Prostějov zapadá do kulturního prostředí

města a zda ho dotváří. Je pravda, že jsem odpověděl, že ne. Mám jistou zkušenost z minula s pořádáním obdobným akcí, jsem k nim skeptický, mám pocit, že příliš souvisejí s minulou kulturní politikou, ale neodmítám je. To jsem řekl. Dále jsem řekl, že kromě Jiráskova Hronova a snad přehlídky ve Vysokém nad Jizerou, nehrají tyto přehlídky v kulturním životě hostitelských měst přílišnou roli, že by se Šrámkův Písek či Wolkrův Prostějov mohly odehrávat např. v Pardubicích. To jsem řekl. V žádném případě jsem nehovořil o otřesných zážitcích z WP, už proto, že nemám žádné zážitky. A také jsem nehovořil o zastydlých nadšencích, už proto, že to není můj slovník. Byla mi pí. redaktorkou přislíbena autorizace, nebylo tak učiněno, proto ten výsledek. Nemám rád, když se mi podsouvají cizí informace. Proto žádám o toto zveřejnění.

Václav Hruška, 47 let
ředitel Muzea Prostějovska

ANKETA

V Inspiromatu v Lidových novinách vyšel dva dny před zahájením Wolkrova Prostějova citát G. Apollinaira:

VÍM, ŽE POEZIE JE NEZBYTNÁ, ALE NEVÍM K ČEMU.

V dnešní anketě jsme se tedy ptali :
K ČEMU JE PODLE VÁS POEZIE?

David KROČA, Velehrad (za spolupráce Kateřiny Petrlikové ze Žďáru nad Sázavou a Lukáše Riegera ze Semil)

Poezie je k potěšení, k truchlení, k radosti a ke smutku, k obveselení duše, k vyčerpání těla (viz pohybové básně Ladislava Nováka), k zamyšlení, k zbláznění a k opětovnému navrácení se...)

Jan KOLÁŘ, Prostějov

Poezie je k tomu, aby mohl být Wolkrův Prostějov.

Jiří POLEHŇA, Hradec Králové

Je to velice těžké. To člověk jen cítí. Je opravdu velice těžké to nějak definovat.

kolektivní odpověď hostesek:

Přátelé, dramaťák, Wolkrák, prima představení, oproštění od každodenního nudného života, uvolnění mysli a legrace.

Josef KOPEČNÝ

Kdo ji vnímá, tomu ulehčuje život v každé době a může pomáhat i k přežití. Když se jí umíš oddat, převede tě do jiného světa.

Petra JELÍNKOVÁ

Radost z toho, že hraji v divadle poezie, a to divadlo mi ji přibližuje.

Lenka PROCHÁZKOVÁ, studentka z Prostějova
Pro každého znamená poezie něco jiného, ať už odreagování od problémů nebo jen zábavu.

PŘEHLÍDKA RECITÁTORŮ SÓLISTŮ FINÁLE *pátek 17. 6. - jeviště MD*

10 hodin - II. kategorie

1. Jakub PISTORIUS
2. Jana TOMAŠTIKOVÁ
3. Lubomíra KOUTOVÁ
4. Jan HEJDRYCH
5. Kamila DRTILOVÁ
6. Stanislav RUBÁŠ
7. Ondřej LANĚ
8. Jana KOKOTKOVÁ

11 hodin - I. kategorie

1. Blanka KOUTSKÁ
2. Hana VARADZINOVÁ
3. Jaromíra BRETTOVÁ
4. Přemysl HNILIČKA
5. Kateřina PETRLÍKOVÁ
6. Zuzana SOMMERNITZOVÁ
7. Lenka DOKONALOVÁ
8. Lukáš RIEGER
9. Kateřina KOŽELUHOVÁ

12 hodin - III. kategorie

1. Renata NECHUTOVÁ
2. Hana FLANDEROVÁ
3. Zdeňka ŠALDOVÁ
4. Vítězslav BŘEZKA
5. David KROČA
6. JUDr. Markéta SKRČENÁ
7. Jana HOLEČKOVÁ

Upozornění pro recitátory:

Všichni recitátoři, kteří chtějí vystoupit v závěrečném večeru se svou výpovědí, odevzdají texty v pátek 17. 6. od 10 do 12 hodin v MD panu Miroslavu Kovářikovi nebo tajemnici III. kategorie paní Janě Hruškové. V sobotu 18. 6. se dostaví v 16 hodin do kulturního klubu DUHA na zkoušku.

ŽIVOT PŘINÁŠÍ ZMĚNY, mění se i program sobotního POETICKÉHO JARMARKU

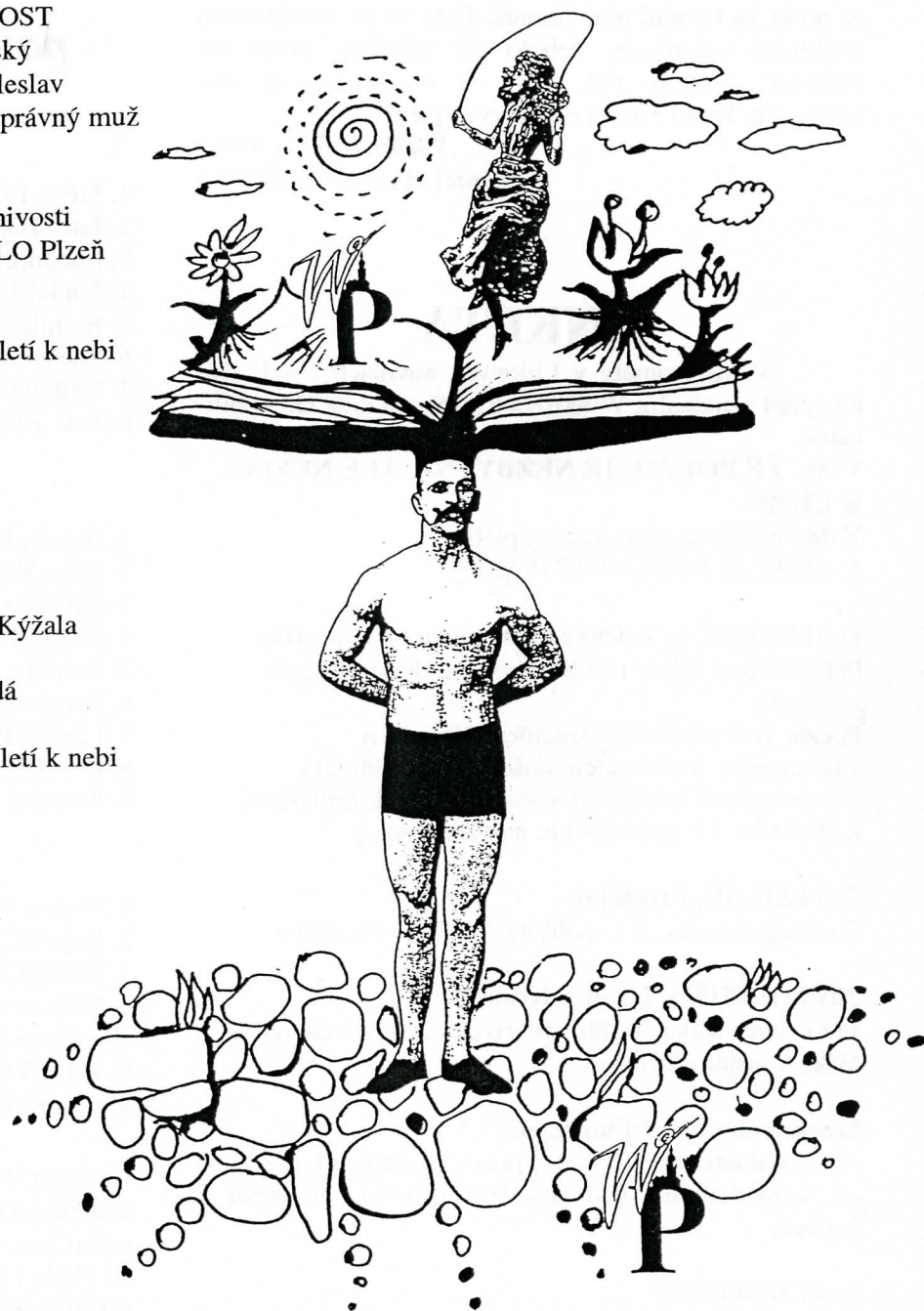
Program uvidíte jen na dvou místech,
místo původních tří:

NA NÁMĚSTÍ T. G. MASARYKA

- 9.30 hodin** LOUTKOVÉ DIVADLO STAROST
Anton Belegardo aneb Hrad Loučinský
- 10.30 hodin** DIVADLO POEZIE Mladá Boleslav
Všeliké putování Honzíčkovo aneb Správný muž
nikdy nevychází bez ochrany
- 11.45 hodin** ZUŠ Písek
Erasmus Rotterdamský: Chvála bláznivosti
- 12.15 hodin** NAIVNĚ POETICKÉ DIVADLO Plzeň
Kramářské písně
- 13.00 hodin** BÍLÉ DIVADLO Ostrava
Miodrag Bulatovič: Červený kohout letí k nebi

SMETANOVY SADY

- 10.15 hodin** STUDIO DŮM Brno
Nešťastné svatby - tři lidové balady
- 11.15 hodin** Vítězslav BŘEZKA
Janos Erkely: Své zemi
David KROČA
Ludvík Kundera: Z historie velkého Kýžala
Jakub PISTORIUS
Ivan Vyskočil: Ed. Martinec vypovídá
- 11.45 hodin** BÍLÉ DIVADLO Ostrava
Miodrag Bulatovič: Červený kohout letí k nebi

2. ZPRAVODAJ 37. FESTIVALU POEZIE
WOLKRŮV PROSTĚJOV '94

Na titulní straně REGINA Břeclav

Fotografie Bob Pacholík

Ilustrace Jitka Slavičková

Na vydání spolupracovali Lenka Sehnalová,
Eva Zelená, Petra Studená, Blanka Oujezdská,
Martin Mejstřík, Michal Huvar, Jaroslav Střelák,
Pavel Chalupa, Tomáš Láhner,
Alice Komárková a Ing. Josef Janeček.

Sazba WALKER reklama

Tisk DUHA, xerokopie